

Odešel prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc.

V úterý 26. října 2004 zemřel po těžké nemoci ve věku dvaosmdesáti let profesor Zdeněk Matějček, nestor české psychologie, vynikající znalec dětských duší, popularizátor vědeckých poznatků, zastánce klasického modelu rodiny a jeden z prvních kritiků kolektivní výchovy.

Profesor Matějček se narodil 16. srpna 1922 v Kladrubech nad Labem, kde byl jeho otec ředitelem slavného hřebčína. Během války nemohl studovat, a tak pracoval v hřebčíně jako zemědělský dělník a později u Bati ve Zlíně. Po válce vystudoval filozofii a češtinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a měl se původně stát kantorem. Protože však po komunistickém převratu v roce 1948 musel každý, kdo chtěl vyučovat, projít prověrkami, ani se o to nepokusil. V letech 1950 - 1951 působil jako klinický psycholog ve výchovném ústavu „Dobrý pastýř“, v letech 1951 - 1953 v Sociodiagnostickém ústavu. Od roku 1953 pak pracoval v Dětské psychiatrické ambulanci KÚNZ Praha, a to až do

roku 1969, kdy nastoupil jako odborný asistent do Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů na katedru pediatrie. Od roku 1991 až do své smrti pracoval jako výzkumný pracovník v Psychiatrickém centru Praha. Zároveň od roku 1994 působil v dětském centru PAPRSEK v Praze. Byl členem mnoha profesních organizací v České republice (Učená společnost, Česká lékařská akademie, Českomoravská psychologická společnost, Česká lékařská společnost J. E. Purkyně, Česká společnost DYSLEXIE) i v zahraničí (International Academy for Research in Learning Disabilities, International Dyslexia Association, International Reading Association, International Association on Human-Animal Interaction, International Study Group on Children with Special Education Needs aj.). Za svůj život obdržel mnoho ocenění, např. medaili J. E. Purkyně České lékařské společnosti JEP, cenu za výzkum “Distinguished Contribution to Research in Public Policy“ Americké psychologické asociace; “First International Award“ Dyslexia Association, USA; čestný doktorát University of Saskatchewan (Kanada); medaili “Za zásluhy“ od prezidenta České republiky; medaili Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR “Za celoživotní tvůrčí pedagogickou činnost“ a cenu Pangea udílenou za mimořádné zásluhy o nápravu věcí lidských.

Prof. Matějček je autorem mnoha článků a knih o výchově. Za svůj největší úspěch považoval to, že jeho knížka Psychická deprivace v dětství vyšla nejen v USA, ale i v Sovětském svazu, kolébce socialistického myšlení a socialistické výchovy. Pro tohoto věřícího křesťana byl charakteristický laskavý a citlivý přístup k dítěti a k lidem vůbec. Byl bez rozdílu milován všemi, se kterými přišel do styku. Svými publikacemi a svým osobním kouzlem oslovoval nejenom studenty a kolegy, ale také rodiny dětí, které se ocitly v životních nesnázích. Prof. Matějček významně přispěl ke zdravému vývoji naší společnosti, k rozkvětu svého oboru a k výzkumu v oblasti, která je z hlediska badatelského u nás až na výjimky zanedbaná: v oblasti rodiny a zdravého vývoje nastupujících generací. Měl neutuchající schopnost dodávat odvahu a za všech okolností vyzývat k naději. Všichni v Psychiatrickém centru Praha si vážíme toho, že jsme po jeho boku mohli léta pracovat a těšit se z jeho přátelství. Jeho odchod je pro nás nenahraditelnou ztrátou. Prof. Matějček zůstane navždy v našich srdcích uchován jako nedostižný vzor laskavosti, charakteru a profesionálního charismatu.

Prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc.